

STRATEGIE RADZENIA SOBIE Z NADPOBUDLIWOŚCIĄ PSYCHORUCHOWA

TRUDNE ZACHOWANIA

DZIECI ZBYT GRZECZNE

SZEROKA
A
NORMA

DZIECI ZBYT TRUDNE

RODZAJE ZACHOWAŃ

TEMPERAMENT GENY

CHARAKTER
WYCHOWANIE

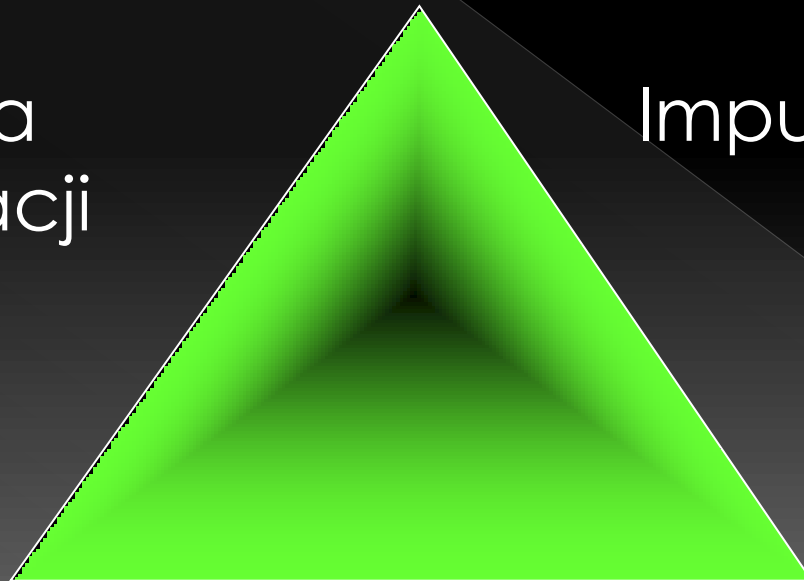
OSOLOWOŚĆ

TRÓJKĄT BERMUDZKI

Nadmierna ruchliwość

Zaburzenia
koncentracji
uwagi

Impulsywność

NADPOBUDLIWOŚĆ POSKROMIĆ

Podstawowym celem tej grupy strategii jest zaakceptowanie tego, że dziecko musi się ruszać nie potrafi pozostać przez dłuższy czas w bezruchu. Przymus chodzenia, ruszania się, manipulowania przedmiotami, nadruchliwość w obrębie aparatu mowy, są niezależne od dziecka tak jak nieumiejętność chodzenia u niemowlaka.

METODA POLEGA NA STWARZANIU TAKICH SYTUACJI, DAJĄCYCH MOŻLIWOŚĆ ROZŁĄDOWANIA WSZECHOGARNIAJĄCEJ POTRZEBY RUCH

IGNOROWANIE OBJAWÓW KTÓRE NIE SĄ ZNACZĄCE

OPIEKUN, MA CAŁY WACHLAŻ MOŻLIWOŚCI :

Okulary na nadrucholiwość w czasie odrabiania lekcji

- ⊙ Pozwól dziecku na niewielki niepokój ruchowy.
- ⊙ Pozwól na wybór miejsca i pozycji.
- ⊙ Pozwól manipulować przedmiotami (piłka)
- ⊙ Twórz kontrakty dotyczące zachowań nieakceptowanych.
- ⊙ Stosuj gimnastykę lub przerwy w trakcie lekcji.
- ⊙ Zachęcaj dziecko do pomocy w czasie lekcji.
- ⊙ Urozmaicaj zadania
- ⊙ Stosuj czek listy.
- ⊙ Zastosuj technikę pustego biurka. (telefon w areszcie)

ZABAWY Z RODZICAMI

Jak najczęściej zabaw na świeżym powietrzu;

- Wycieczki i zabawy z wykorzystaniem darów przyrody np. zwalone drzewo, huśtawka z liny, turlanie z góry, zabawa w podchody, chodzenie po kałużach, rysowanie na piasku itp.
- Zabawy na śniegu, aniołki, wojna na kule, wydeptywanie tras śniegowych;
- Zabawy z piłką;
- Usprawnianie motoryki: wyścigi w kartonach, malowanie palcami na papierze, lepienie z masy solnej;
- Ćwiczenia rozładowujące napięcie mięśniowe: zrzucanie zmyślonej garderoby, walka kogutów, wojny poduszkowe, klejąca podłoga, paczka, zabawy z kocem: jazda na kocu, bujanie, naleśnik, foczki, bujanie na linie

ZABAWY Z RODZICAMI

◎ ZABAWY POPRAWIAJĄCE KONCENTRACJĘ:

- MASARZYKI,
- TURLANIE PRZEDMIOTÓW PO CIELE,
- RYSOWANIE PO PLECACH,
- WAŁKOWANIE,
- STUDNIA JAKUBA,
- KLOCKI JENGA
- NAŚLADOWANIE RUCHÓW,
- POWTARZANIE DZWIĘKÓW,
- ROZPOZNAWANIE DZWIĘKÓW
- ROZPOZNAWANIE PO DOTYKU PRZEDMIOTÓW,
- ZABAWA CO SIĘ ZMIENIŁO?

ZABAWY Z RODZICAMI

ZAGOSPODAROWANIE POTRZEBY RUCHU W CODZIENNYM ŻYCIU

❖ **Pomoc w pracach domowych:**

wyrzucanie śmieci,
pomoc przy posiłkach,
sprzątanie,
opieka nad zwierzętami,

Wprowadzanie do obowiązków domowych elementu zabawy i rywalizacji:

wrzucanie zabawek do pudeł,
dobieranie par skarpet,
układanie stert ubrań wg kolorów,
wałkowanie ciasta,
kompletowanie zastawy,
kreator mody(przygotowywanie
kompletów ubrań)

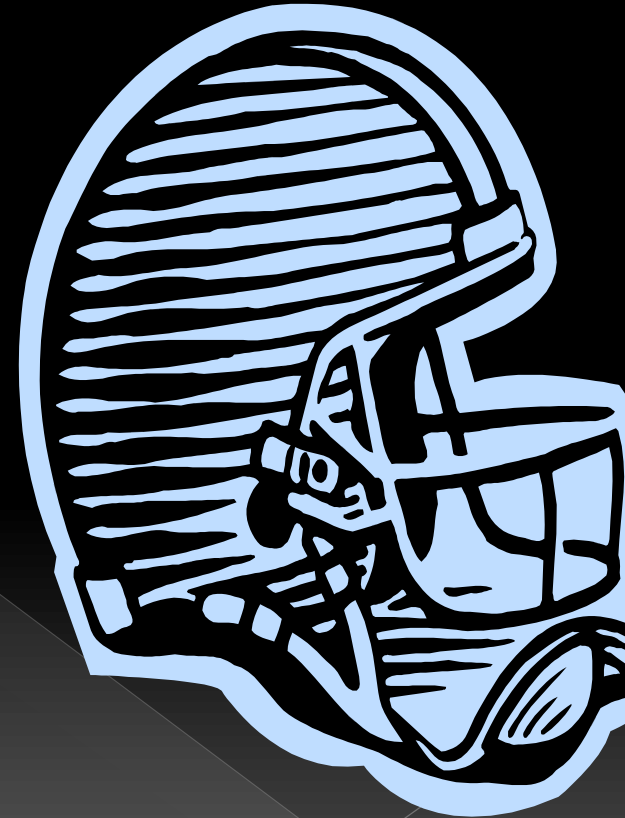

IMPULSYWNOŚĆ WYHAMOWAĆ

Jest to grupa objawów nad,
którą trudno pracować,
dziecko może zapanować
nad impulsywnością dopiero
wtedy, gdy ktoś mu o tym
przypomni. ADHD-wcy
działają automatycznie

BODZIEC – REAKCJA

DZIECI ZNAJĄ REGUŁY, ALE
W ODPOWIEDNIM MOMENCIE
NIE SĄ W STANIE ICH SOBIE
PRZYPOMNIEĆ

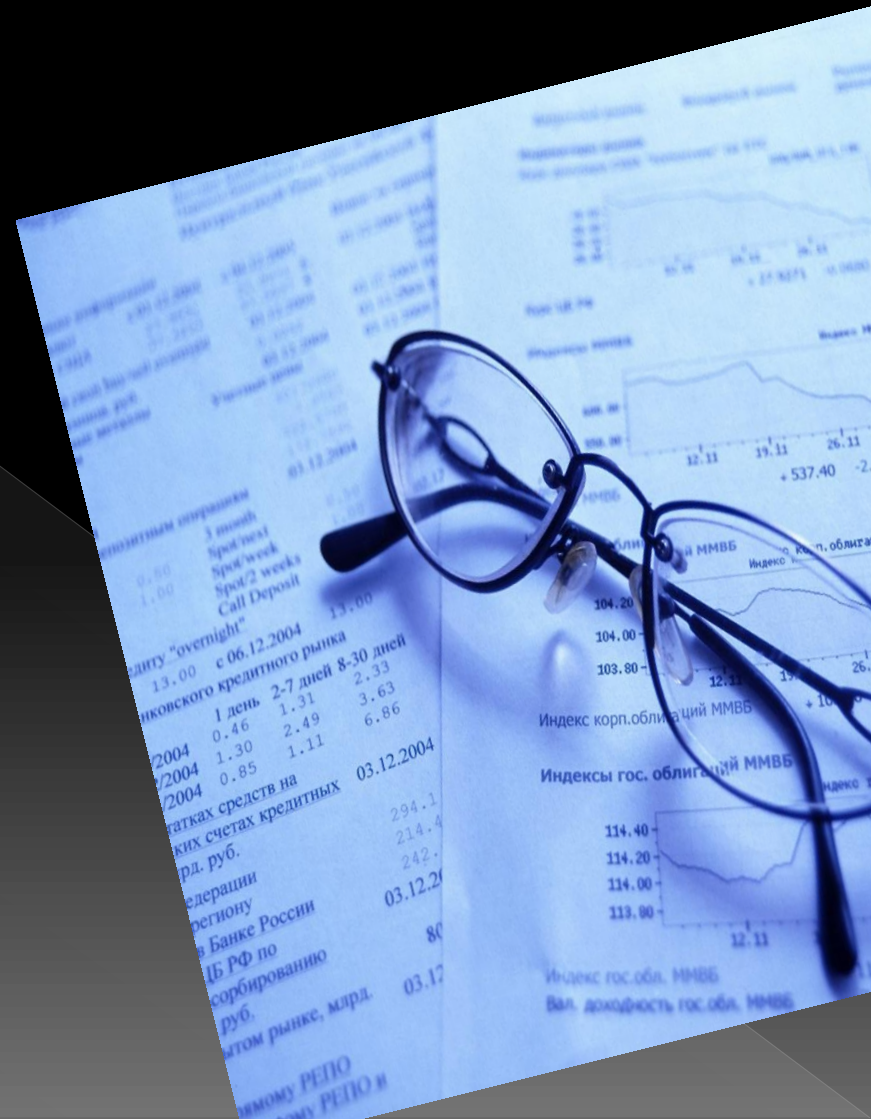
Okulary na impulsywność

- Skoncentruj uwagę dziecka.
- Przypomnij zasadę. (hasło, lub pytanie) Krzyś jaka zasada dotyczy naczyń?
- Powtórz zasadę.
- Zmiana otoczenia, zmiana „A” aby nie dopuścić do „B” zmieniamy trasę wiedząc, że po drodze jest budka z lodami, skasowany nieakceptowany program.

Odwrócenie uwagi, zastąpienie jednego zajęcia innym, rozładowanie wybuchu złości śmiechem.

- Pozostań z dzieckiem tak długo, aż zastosuje się do zasady.
- Nagradzaj za każdy przejaw pożądanego zachowania.
- Nagradzaj za zachowanie lepsze niż wczoraj.
- Metoda 1-2-3

przypomnienie zasady - trudne zachowanie -
odliczanie – konsekwencja np. time-out

Polecana metoda **PRZYPOMNIANIA O UMOWIE** – prezentowana w formie graficznej

w kuchni
w łazience
na oknie
do zakazanych miejsc
do sypialni

„BRUDNE NACZYNIA W ZMYWARCE”
„MYJ RĘCE”
„STOP”
„ZAKAZ WJAZDU”
„nieupoważnionym wstęp wzbroniony”

Jeśli mamy do czynienia z dużą impulsywnością samo przypomnienie **nie powstrzyma dziecka**, potrzebuje ono rzeczywistych granic np.

- zamek w drzwiach,
- zabezpieczenie balkonu,
- schowanie niedostępnych przedmiotów,
- czasami ograniczenie ruchów

ŚWIATEŁKO W TUNELU

- ◎ STRATEGIA PRZEWIDYWANIA SYTUACJI (nie zabieramy do miejsc gdzie pojawia się trudne zachowanie)
- ◎ ODRACZANIE CZEKANIA – UMOWNY ZNAK
- ◎ HAMOWANIE MISTRZA DYSKUSJI
- ◎ ZASADA PREMACKA (wykorzystanie czynności która lubi dziecko dla wzmocnienia czynności nielubianej, dziecko automatycznie wybiera między przyjemnością (wykonaniem zadania) a jej brakiem (odmową)
Jak odrobisz lekcje to pójdziesz do kolegi
Spełniam tylko prośby zaczynające się na proszę...
Jeśli pozbierasz zabawki , pójdziemy na plac.
Bajkę oglądają dzieci, które umyły zęby.
NIE WOLNO STOSOWAĆ ODWROTNOŚCI
- ◎ ŚMIESZNE LIŚCIKI

„Złoty koteczku, czy kluczyki masz w śródeczku, komórkę w plecaczku, a plecak na karczku.” Mama

„Wyjście do szkoły bez czapki grozi atakiem serca taty”

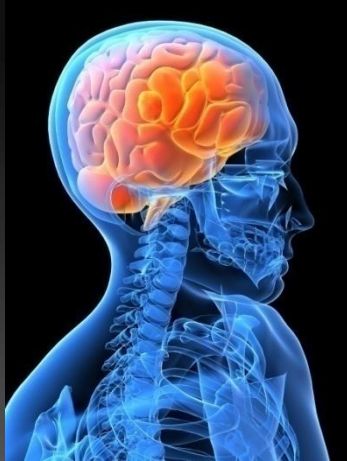
„Zanim MNIE włączysz sprawdź, czy odrobiliście lekcje.”
Twój komputer

„ W szafce jesteśmy samotne” - Twoje bamboszki”

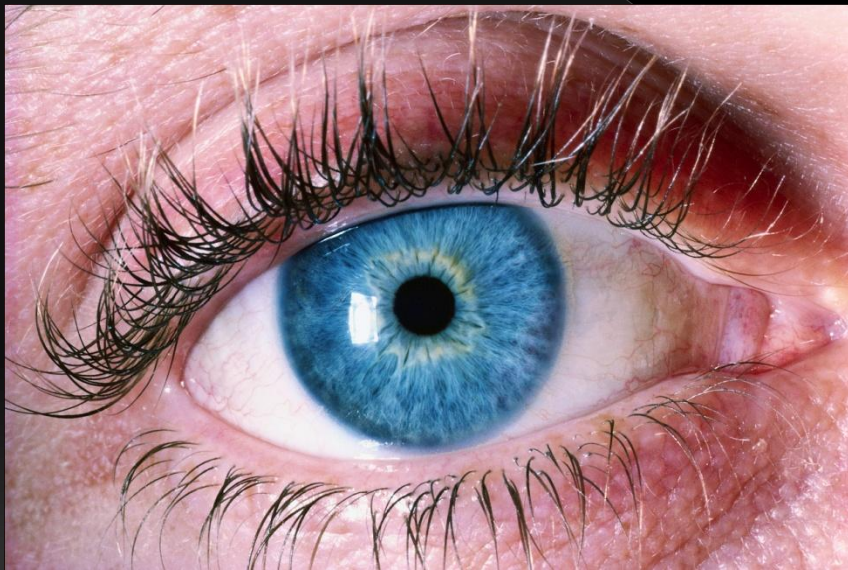
UWAGĘ OBUDZIĆ

ADHD-więc potrzebuje bodźca silniejszego od wszystkich, aby móc na nim skupić uwagę.

- ⊙ **TECHNIKI POBUDZANIA UWAGI**
  - zaskakiwanie nowymi rozwiązaniami
  - urozmaicenie zadań
  - wykorzystywanie materiałów, którymi można manipulować
  - skracanie zadania, dzielenie na części
  - modulowanie głosem
- ⊙ **POPRAWIANIE ZDOLNOŚCI SŁUCHANIA**
  - bliski kontakt z dzieckiem
  - przygotowanie krótkich instrukcji, bez przeczenia **NIE**
  - powtarzanie instrukcji **TYLKO RAZY** ile trzeba
  - nakłanianie do powtórzenia instrukcji przez dziecko
  - informowanie, że komunikujemy coś ważnego np. gestem, dotykiem
- ⊙ **SKUTECZNE SPOSOBY WYDAWANIA POLECEŃ**
  - NIE** – zniechęca do działania i prowokuje (nie krzycz – mów spokojnie)
  - wybranie polecenia na którym najbardziej nam zależy
  - jedno polecenie w danej chwili
  - skupienie uwagi
  - jednoznaczne polecenie w 2,3 słowach
  - powtórzenie polecenia jeśli dziecko nie rozumie
  - dopilnowanie wykonania (nie odchodzimy póki nie skończy)
  - nie wydajemy poleceń, których nie jesteśmy w stanie wyegzekwować
  - nie oczekujemy, że dziecko błyskawicznie zacznie wypełniać polecenia

TERROR ZMYŚLÓW- POBUDZANIE UWAGI

- Skracanie zadania (tekst do czytania krótszy)
- Dzielenie materiału na części (rozłożenie lekcji trudne, łatwe - zrobione na skraju biurka)
- Zaskakiwanie oryginalnymi rozwiązaniami (nauka ułamków z ananasek)
- Wykorzystanie materiałów polisensorycznych
- Modulowanie głosek
- Usuwanie zbędnych bodźców
- Przywoływanie uwagi

DEKALOG WYCHOWANIA RODZICIELSKIE – ABC

- **TWORZYĆ W DOMU SYSTEM ZASAD I PROCEDUR**
- **WZMACNIAĆ WSZYSTKIE PRZEJAWY POŻĄDANEGO ZACHOWANIA**
- **NIE WZMACNIAĆ NIEWŁĄCZIWEGO ZACHOWANIA**
- **SKUTECZNIE WYDAWAĆ POLECENIA**
- **WŁĄCZIWIE STOSOWAĆ KONSEKWENCJĘ**
- **NIE KARAĆ ZA OBJAWY**
- **WSZELKIE KONSEKWENCJE NATYCHMIASTOWE**
- **KOCHAĆ I POŚWIĘCAĆ DURZO CZASU**

Złoty środek

konsekwencja

ZASADA 6 X „S”

- ⊙ **SZYBKA** – powinna nastąpić natychmiast po niepożądanym zachowaniu;
- ⊙ **SKUTECZNA** – powinna być doprowadzona do końca jeśli zrezygnujemy z przeprowadzenia konsekwencji do końca, to nawet najdoskonalsza nie odniesie żadnego skutku, poza udowodnieniem dziecku, że jest bezkarne;
- ⊙ **SPRAWIEDLIWA** – odpowiednia do przewinienia, należy pamiętać o adekwatności i stałości, najlepiej kiedy jest naturalna;
- ⊙ **SŁUSZNA** - musi być związana z rzeczywistym przewinieniem;
- ⊙ **SYMPATYCZNA** – dziecko nie jest złe popełniło błąd nie wolno odbierać poczucia, że jest kochane i akceptowane, każdy czasem popełnia błędy co nie oznacza ,że jest z natury zły;
- ⊙ **STANOWCZA** – to dorośli decydują o zasadach i normach, nie podlegają one negocjacji.

SYSTEM PRZYWILEJE – ZASADY - KONSEKWENCJE

SYSTEM TWORZYMY Z DZIECKIEM

ZESTAW
GWARANTOWANY

The diagram consists of four main elements: 1. A white arrow pointing right, containing the text 'ZESTAW GWARANTOWANY'. 2. A white arrow pointing up, containing the text 'ZASADY'. 3. A white arrow pointing right, containing the text 'PAKIET PRZYWILEJÓW'. 4. A white arrow pointing up, containing the text 'NAGRODY'. The arrows are arranged in a sequence from left to right, with the second and fourth arrows pointing upwards, suggesting a flow from the guaranteed set to rules, then to a package of privileges, and finally to rewards.

ZASADY

PAKIET
PRZYWILEJÓW

NAGRODY

ZESTAW GWARANTOWANY PRZEZ PRAWO

ZESTAW GWARANTOWANY

ŹRÓDŁO :A. KOŁAKOWSKI, A. PISULA „SPOSÓB NA TRUDNE DZIECKO”

1. Cztery pełnowartościowe posiłki.
2. Ubrania czyste, całe, odpowiednie do wieku.
3. Edukacja z zapewnionymi przyborami i podręcznikami w tym (komunikacja).
4. Miejscem do spania.
5. Zapewnienie opieki lekarskiej.

PAKIET PRZYWILEKÓW – wszystko co dajemy za przestrzeganie zasad.

NAGRODY — wszystko co dajemy za dodatkowe zadania lub zobowiązania.

RODZAJE KAR CZYLI KONSEKWENCJI NEGZTYWNYCH

- ⊙ KONSEKWENCJA CYKAJĄCA
- ⊙ NAPRAWIENIE SZKÓD
- ⊙ WYŁĄCZENIE Z SYTUACJI
- ⊙ OGRANICZENIE SWOBODY DZIAŁANIA
- ⊙ KONSEKWENCJA NATURALNA
- ⊙ FINANSOWA
- ⊙ PRACA NA RZECZ DOMU
- ⊙ ARESZ BIURKOWY

NAGRODY – maja
wzmacniać motywację
dziecka a nie rodzica,
dlatego nie mogą być
wyłącznie **wychowawcze**.
Najbardziej skuteczne są
nagrody na jakich dziecku
najbardziej zależy.

NAGRODY - TĘCZA W DESZCZU

RÓDZAJE NAGRÓD

CZAS SPĘDZONY Z DZIECKIEM

prytulenie, pochwała słowna

UZYSKANIE DODATKOWEGO
PRZYWILEJU

uzyskanie przywileju, dokonania wyboru

SKORZYSTANIE Z LIMITOWANEJ RZECZY

ZWOLNIENIE Z OBOWIĄZKU

NAGRODA MATERIALNA

MOŻLIWOŚĆ WYBRANIA NAGRODY

NAGRODA LUKSUSOWA

zakazany owoc

SŁÓIK Z NAGRODAMI

ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŁAMANIA NORM

- ⊙ Nazwij i wymień naruszoną zasadę.
- ⊙ Powtórz umowę.
- ⊙ wysłuchaj wyjaśnień.
- ⊙ Uzasadnij normę.
- ⊙ wyciągnij konsekwencję.
- ⊙ Dopilnuj wykonania zadania.
- ⊙ Pochwal, jeśli dziecko wywiąże się z obowiązku.
- ⊙ wyjaśnij dodatkowe okoliczności.
- ⊙ Wymaż całkowitą winę.

**CO BY SIĘ NIE
DZIAŁO**

DAMY RADE!

SV

DZIĘKUJĘ ZA PAŃSTWA KONCENTRACJĘ UWAGI

Katarzyna Bociej- Zdrojewska
Tel 501013150
whorton@tlen.pl

